



Dokumentnamn: Metodstöd Bostad först

Beslutad av:Verksamhetsledningsgrupp
(verksamhetschefer med
enhetschefer myndighet)**Gäller för:**Socialsekreterare vid
Förvaltningen för
funktionsstöd**Dokumentsort:**

Metodstöd

Giltighetstid:Från och med 2026-03-23 2026-03-18
och tills vidare. Att
revideras årligen.**Senast reviderad:****Datum för beslutet:**2026-03-18

Syftet med detta metodstöd

Metodstödet är ett komplement till *Socialförvaltningarnas, förvaltningen för funktionsstöds samt exploateringsförvaltningens rutin för bostad först*. Utgå från det som finns angivet i rutinen. Metodstödet fokuserar på det som är specifikt för funktionsstödförvaltningen.

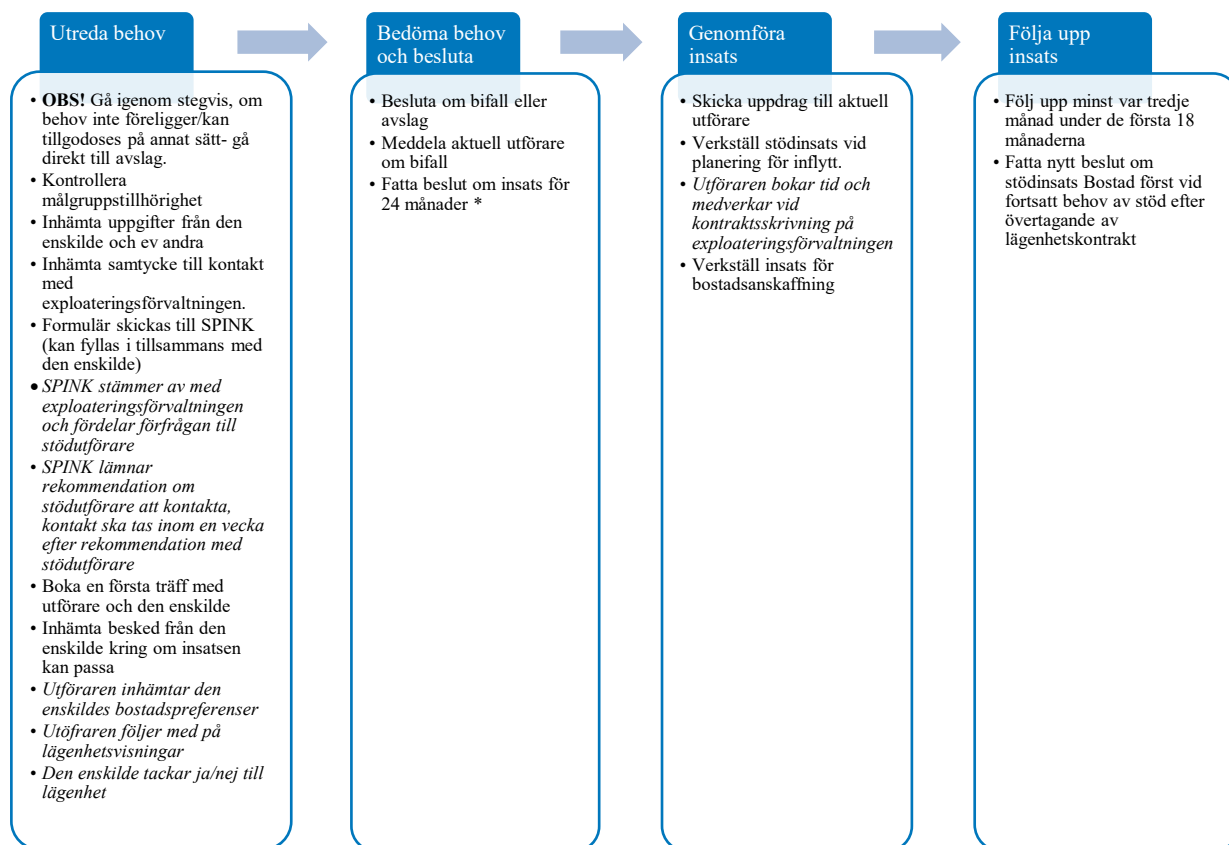
Koppling till styrande dokument och andra processer

Styrande eller stödjande dokument samt annan information	Koppling till detta metodstöd
Socialförvaltningarnas, förvaltningen för funktionsstöds samt exploateringsförvaltningens rutin och checklista för bostad först Gemensam ÄVO FFS och de fyra socialförvaltningarna	Grunden är att följa den stadengemensamma rutinen. Metodstödet är ett komplement utifrån det som är specifikt för funktionsstöd.
Förvaltningen för funktionsstöds rutin för hantering av köpfiler Rutin för hantering av köpfiler	Denna rutin säkerställer att information om köp når fram till de administratörer som ska kontrollera fakturor och administrera avgifter
Göteborgs Stads handbok för handläggning av individuellt stöd enligt LSS och SoL till personer med funktionsnedsättning	Här beskrivs innehåll och syfte med insatsen.

Metodstöd Bostad först

Bostad först avser hjälp med bostadsanskaffning och stödsinsats. Målsättningen är att den enskilde ska kunna ta över ett lägenhetskontrakt och därmed få ett förstahandskontrakt.

Processbeskrivning Bostad först



*Förutsättningen för att kunna fatta beslut om insatsen är att den enskilde och utföraren har en överenskommelse om hembesök minst en gång i veckan.

OBS! Aktiviteter i kursiv stil ingår i processen men är inte socialsekreterarens ansvar.

Målgrupp Bostad först i Göteborg är:

✓ Personer, aktuella inom förvaltningen för funktionsstöd, eller någon av de fyra socialförvaltningarna, som ansöker om hjälp med bostad. ¹

✓ Personer som står långt från ordinarie bostadsmarknad och befinner sig i hemlössituation 1 eller 2, har lång tid i hemlöshet - (situation 1 och 2 enligt Socialstyrelsens definition²) eller som riskerar att inom kort befinna sig i situation 1 eller 2.

¹ [Socialförvaltningarnas, äldre samt vård - och omsorgsförvaltningens och förvaltningen för funktionsstöds anvisning för ansvarsfördelning av ärenden](#)

² Situation 1: Akut hemlöshet, situation 2: Institutionsvistelse och stödboende (med utskrivning inom tre månader utan bostad)

✓ Personer som har **psykisk ohälsa** och/eller ett skadligt bruk eller beroende av alkohol/narkotika

✓ Personer som vill bo i en hyreslägenhet och vill ta emot stöd från Bostad först i sin lägenhet samt följa de åtaganden det innebär att vara hyresgäst (betala hyran, sköta sin lägenhet och inte störa grannar).

✓ Personer som kan godkänna att relevant information får utbytas mellan myndighetsutövande socialtjänst, stödpersonalen, exploateringsförvaltningen och fastighetsägaren.

✓ Personer som inte i närtid har historia av våldsutövande och/eller hot som kan påverka grannar eller arbetsmiljön för stödpersonal och fastighetspersonal.

✓ Personer som inte bedöms ha hög risk för överdos eller suicid som kräver högre tillsynsnivå än Bostad först kan tillgodose.

Inhämta uppgifter

Att tänka på under utredningen

Målgruppstillhörighet

En person som enbart har fysisk funktionsnedsättning ingår inte i målgruppen. Inte heller personer med enbart neuropsykiatrisk problematik utan psykisk ohälsa och eller skadligt bruk eller beroende av alkohol/narkotika.

Utreda och bedöma behov

Observera att den enskilde inte behöver ha behov av stöd inom flera olika livsområden för att kunna beviljas insatsen.

Utredningen skrivs utifrån IBIC och aktuella livsområden liksom andra utredningar men bör besvara följande frågeställningar.

Boendeförmåga

Kan exempelvis vara följande frågeställningar

- Hur bor personen idag, hur funkar det? Hur sköter man sitt rum, är det många objudna gäster i boendet, hur funkar man med sina medboende?
- Vart har personen bott tidigare? Finns historik av lägenhetsboende? Hur har det fungerat/inte fungerat, vad har boendepersonal sagt? Har personen sökt bostad på egen hand?
- Finns det behov av anpassad lägenhet?
- Om det tidigare funnits brister, vad har det varit för anledning? Vad är karaktären och allvarlighetsgraden på tidigare brister? Har personen insikt i problematiken?
- Vad behöver personen för stöd i sitt boende för att kunna följa hyreslagen, är det stöd som kan erbjudas via Bostad först tillräckligt?

Mottaglighet och samarbetsvilja

- Hur tänker personen kring sitt stödbehov, finns det insikt eller till viss del insikt?

- Upplevs personen mottaglig för att ta emot stöd? Hur har personen tagit emot stöd i nuvarande boendeform, tidigare placeringar?
- Om tidigare bristande mottaglighet till stöd, vad är skälen till det? Kan det förebyggas eller hanteras annorlunda inom ramen för Bostad först?

Samverkan

- Vilka andra behov har personen och vilka parter är det som ska tillgodose detta?
- Finns sjukvårdskontakt som fungerar? Vid behov av sjukvårdskontakt och när det inte är etablerat – behöver detta vara på plats innan Bostad Först kan vara aktuellt – varför/ varför inte?
- Har personen egen ekonomi och om inte finns det en upparbetad kontakt med försörjningsstöd där de är involverade i planeringen?
- Vid egen ekonomi – finns förutsättningar för personen att sköta sin ekonomi, är stödet från Bostad först tillräckligt i frågan eller behöver man ta ställning till god man/förvaltare eller andra lösningar?

Psykisk ohälsa/Skadligt bruk och beroende

- Hur ser personens nätverk ut? Finns det en historik av att isolera sig och inte släppa in stöd? Har personer tidigare haft en ambivalent hållning till medicinering?
- Hur ser aktuellt skadligt bruk ut, vad finns det för historik utifrån skadligt bruk?
- Vilka risker finns kopplat till den psykiska ohälsan om insatsen beviljas? Hur kan detta förebyggas? (sjukvårdskontakt, sysselsättning för att undvika isolering mm)
- Finns det en oro, kommer insatsen kunna tillgodose behovet? Tillsyn kontra stöd.

Det finns ett underskott av anpassade lägenheter varför personer som, utöver att tillhöra målgrupp för insatsen, har en fysisk funktionsnedsättning och är i behov av en anpassad lägenhet kan behöva vänta längre tid på att få en lägenhet.

Då det finns få anpassade lägenheter kommer man troligtvis också behöva frångå den vanliga principen inom bostad först om att den enskilde ska få välja mellan två lägenheter i dessa fall.

OBS!

Tänk på att säkerställa att den enskilde har ekonomiskt stöd till att betala hyra.

Vid behov ska kontakt tas med ekonomiskt bistånd i ett initialt skede av utredningen.

Skillnader mellan bostad först och F100

Bostad först, liksom F100, innebär hjälp med bostadsanskaffning genom exploateringsförvaltningen. Dessa former av bostadsanskaffning bygger på ett andrahandskontrakt på 18 månader som, om det sköts korrekt, därefter övergår till den enskilde som ett förstahandskontrakt. Nedan följer en kort matris kring skillnader mellan insatserna Bostad först och F100.

Bostad först	F100
Stödbehovet utforskas tillsammans med personalen efter inflytt	Stödbehovet utreds inför inflytt
Den enskilde kan ha ett skadligt bruk/beroende	Den enskilde får inte ha (eller ha haft de senaste 6 månaderna) ett skadligt bruk/beroende
Stödet ges även innan inflytt	Stödet kan ges innan men annars efter inflytt
Behov av stöd minst en gång per vecka	Behov av stöd minst ett par gånger per vecka
Stöd ingår i insatsen	Inget stöd ingår i insatsen
Två lägenheter att välja mellan	Ett erbjudande om lägenhet
Stort helhetsansvar med en case manager	Bostadsanskaffningen avser endast bostadsanskaffning

SPINK kontaktas under utredningstiden

Om socialsekreterare gör bedömningen att insatsen bostad först passar den enskilde utifrån målgrupp och övriga kriterier så tas kontakt med SPINK.

Observera att detta är ett annat tillvägagångssätt än vid andra insatser. Beslutet är ännu inte fattat och den enskilde kan vara delaktig i kontakten med SPINK!

Formuläret som ska skickas till SPINK ska helst skrivas i jagform och fyllas i tillsammans med den enskilde. Den enskilde ska, om möjligt, med egna ord förklara sin situation och vad som motiverar hen att ansöka om insatsen. Om den enskilde har sjukvårdskontakter ska detta skrivas tydligt i formuläret och då inte enbart att den enskilde har en sjukvårdskontakt utan också hur den fungerar.

Besluta

Att tänka på inför att fatta beslut om bostad först

Efter rekommendation från Spink kontaktar socialsekreteraren stödutföraren och bokat in ett möte tillsammans med den enskilde. Syftet med mötet är att den enskilde ska få information för att kunna ta ställning till om insatsen Bostad först passar. På mötet får personen information från stödpersonal om stödets syfte och vad stödpersonal kan hjälpa till med samt vad det innebär att bo i en hyreslägenhet och de krav som ställs på skötsamhet utifrån hyreslagstiftningen (enligt gemensam checklista). Den enskilde och stödpersonalen för en dialog kring den enskildes inställning till att ta emot stöd i sin lägenhet och vilka stödbehov som finns. I samband med mötet (i direkt anslutning eller nära i tid) lämnar den enskilde besked till socialsekreteraren om insatsen kan passa personen. Denna information är en del i bedömningen och därmed en del i att överväga om bostad först är en lämplig insats eller om det finns andra mer lämpliga alternativ.

Observera att beslut om bostad först inte kan innehålla några andra förbehåll än sådant avseende hyreslagen. Beslut kan formuleras enligt texten nedan.

Beslut att enligt 11 kap. 1 § SoL bevilja hjälp med bostadsanskaffning vilket innebär social förtur i bostadskön, ett senare tecknat andrahandshyresavtal (kommunalt kontrakt) för en bostad mellan dig och exploateringsförvaltningen samt att socialförvaltningen garanterar att ta yttersta ansvaret för hyreskostnaden och lägenhetens skick under tiden med andrahandsavtal (borgensåtagande). Efter 18 månader från det att du tillträtt bostaden med andrahandsavtal kan hyresavtalet övergå till ett förstahandskontrakt mellan dig och fastighetsägaren under förutsättning att du följt hyreslagen.

Beslutet avser även stödsats under samma tidsperiod som beslut om hjälp med bostadsanskaffning.

För att få stöd i hanteringen i Treserva se [Datorhjälpen bostad först](#)

Genomföra

Att tänka på vid verkställighet av bostad först

Uppdraget

Stödet är **brukarstyrt**. Det är inte alltid individen kan formulera eller se vad som är ens bästa, här blir stödpersonalens motivationsarbete en viktig del.

Det uppdrag som skickas från FFS kommer att vara kortfattade och innehålla övergripande bedömning av stödbehov med breda målformuleringar. Uppdragen kommer utgå från samma grunder som uppdragen från socialförvaltningen. Se bild nedan. Bostad först utgår från att den enskilde sedan tillsammans med sin case manager formar uppdraget utifrån den enskildes stödbehov och önskemål och mot de mål som den enskilde vill arbeta mot. Det innebär att det i uppdraget ska finnas utrymme för flexibilitet och anpassning, vilket kan skilja sig från den mer fasta struktur vi vanligtvis använder när vi skickar ett uppdrag.

Uppdraget som används inom socialförvaltningarna är utformat utifrån nedanstående rubriker. Nedan finns förslag på vilket livsområde som kan motsvara de olika rubrikerna för FFS. Målformuleringarna nedan ska finnas med i uppdragen.

Uppdrag
Uppdraget avser
Personuppgifter
Närstående
Beviljade insatser
Orsak till behov av insatser
Den enskildes resurser
Beskrivning av uppdraget
• Att tillsammans med deltagaren utforma stödet utifrån deltagarens mål och behov. • Att vid behov stödja deltagaren i att sköta sin bostad, betala räkningar i tid samt undvika störningar. • Att vid behov stödja deltagaren med sin fysiska och psykiska hälsa. • Att vid behov stödja deltagaren att motverka isolering och främja positiva sociala kontakter. • Att vid behov stödja deltagaren i kontakt med socialtjänsten, vården eller annan myndighet. • Återkoppla till socialtjänsten vid händelser av vikt. • Skicka in skriftliga sammanfattningar regelbundet.
Mål med insatserna
• Att deltagaren ska bo kvar i sin lägenhet, må väl fysiskt och psykiskt samt ha en meningsfull vardag.
Övrig information
Beslutsperiod

Följande målformuleringar kan sorteras under IBIC Allmänna uppgifter och krav

- Att tillsammans med deltagaren utforma stödet utifrån deltagarens mål och behov.
- Att vid behov stödja deltagaren i kontakt med socialtjänsten, vården eller annan myndighet.
- Återkoppla till socialtjänsten vid händelser av vikt.
- Skicka in skriftliga sammanfattningar regelbundet.

Följande målformulering kan sorteras under IBIC övergripande mål

Mål med insatserna

- Att deltagaren ska bo kvar i sin lägenhet, må väl fysiskt och psykiskt samt ha en meningsfull vardag.

Följande målformulering kan sorteras under IBIC Hemliv

- Att vid behov stödja deltagaren i att sköta sin bostad, betala räkningar i tid samt undvika störningar.

Följande målformulering kan sorteras under IBIC livsområdet Personlig vård/att sköta sin hälsa.

- Att vid behov stödja deltagaren med sin fysiska och psykiska hälsa.

Följande målformulering kan sorteras under IBIC livsområdet Samhällsgemenskap, socialt och medborgerligt liv.

- Att vid behov stödja deltagaren att motverka isolering och främja positiva sociala kontakter.

Kompletterande insatser

Insatsen bostad först kan kompletteras med andra insatser vid behov, till exempel boendestöd eller hemtjänst. Om den enskilde i behov av mycket kompletterande stöd så kanske andra insatser till exempel socialt boende med stöd eller bostad med särskild service är mer lämpligt. Vid kompletterande insatser behöver det vara tydligt vad förväntningarna är att bostad först ska erbjuda för stöd och vilket stödbehov den kompletterande insatsen ska tillgodose.

Exempel på hur FFS jobbar med kompletterande stöd till bostad först.

En person med bostad först som är beviljad boendestöd från FFS med stöd med att planera för måltider och inköp för detta, stöd att vid behov inhämta underlag för ansökningar till försörjningsstöd och Försäkringskassan. Personalen på bostad först stöttar upp i det som rör att följa hyreslagen, bibehålla drogfrihet/nykterhet samt med vissa vård/myndighetskontakter där dom samverkan med boendestödet kring vem som gör vad och så att saker inte missas. En person har fått avslag på ansökan om boendestöd då hen endast ville ha hjälp med att betala hyran. Detta ansågs kunna tillgodoses genom insatsen bostad först.

Att tänka på gällande egenavgifter, kostnader/köpfilen och avtal, ej verkställda beslut

Vid beslut om hjälp till bostadsanskaffning i form av Bostad först utgår hyra vid tillträde av bostaden och därutöver tillkommer inga ytterligare avgifter. Vid ej verkställt beslut rapporteras enligt ordinarie rutin för ej verkställda beslut efter tre månader.

Följa upp

Att tänka på vid uppföljning av Bostad först

Uppföljningsmöten sker regelbundet, minst var tredje månad, av stödpersonal och myndighetsutövande socialtjänst. Det behöver inte göras någon regelrätt uppföljning utifrån IBIC livsområden utan det räcker med en journalanteckning i Treserva och en händelse (uppföljning). Rätten till bistånd omprövas inte likt våra andra insatser, insatsen kan endast upphöra genom att den enskilde säger upp sitt kontrakt alternativt blir av med sitt kontrakt.

Överlåtelse av hyreskontraktet till ett förstahandskontrakt kan ske när hyresgästen iakttagit god hyressed under 18 månader. Om den enskilde önskar ha kvar personalstödet från Bostad först efter att hen övertagit kontraktet så fattas nytt beslut om bostad först. Omfattning i tid beror på ansökan och hur behovet ser ut men ett riktmärke är ett år. Uppföljning sker under denna tid en hur ofta beror på behov.